

Column

POSITIEF BEZUINIGEN

Dijssebloem moet volgend jaar 3 miljard euro extra bezuinigen. Een zware opgave voor het kabinet. Mag ik als criminoloog even meedenken? Op veiligheidsgebied is namelijk minstens de helft van dit bedrag zonder problemen te vinden. Ik reken dit voor.

Op de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt dit jaar gemiddeld 8,5 procent bezuinigd. Op onderdelen zelfs meer. De enige grote dienst die geheel van de bezuinigingen is uitgesloten, is de nationale politie. Zoals genoegzaam bekend, bestaat er tussen de omvang van de politiebegroting en de veiligheid in een land geen enkel verband. Meer preventie is bewezen effectiever dan meer agenten. Bovendien is Nederland de afgelopen tien jaar aanzienlijk veiliger geworden en heeft de politie dus minder te doen. Op de politiezorg kan best 8,5 procent worden bezuinigd, wat neerkomt op een bezuiniging van 0,4 miljard euro.

Het tweede onderdeel is het alcoholontmoedigingsbeleid. De leeftijdsgrens

Jan van Dijk is emeritus hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.

voor de verkoop van alcohol gaat dit jaar omhoog van zestien naar achttien jaar. Aan de uitvluchten van de zogenoemde woordvoerders over dit onderwerp is daarmee een einde gekomen. Nu kunnen ze eindelijk volksvertegenwoordigers worden in plaats van spreekbuizen van de alcohollobby. Alcoholmisbruik kan op twee manieren worden bestreden: door verhoging van de leeftijdsgrens en door hogere accijnzen. Nu is het moment gekomen B te zeggen. De alcoholaccijnzen moeten niet omhoog met een paar procent maar met tientallen procenten. Zo'n accijnzerverhoging betaalt zich dubbel uit. Als de accijnzen omhoog gaan met 30 procent, levert dit een structurele opbrengst van 0,3 miljard op. Alcoholgerelateerde gezondheids- en veiligheidsproblemen zullen afnemen. Er zijn daarom dalende kosten bij de zorg, de politie en de sociale verzekerings. Bij elkaar ten minste 0,4 miljard winst.

En ten slotte het klapstuk, de regulering van cannabis. De toelevering van cannabis aan de coffeeshops is in handen van Nederlandse criminelen. Regulering van deze toevoer neemt deze klompen-maffia het brood uit de mond. En er komt een einde aan de overlastgevend illegale hennepkwekerijen. Binnen Nederland bestaat al jaren een groot draagvlak voor cannabisregulering, maar het mocht niet van het buitenland. Nu is er eindelijk ook binnen de internationale gemeenschap voldoende steun. Ter uitvoering van volksreferenda beginnen de Amerikaanse staten Colorado en Washington nog dit jaar met integrale cannabisregulering. Op de vraag of de federale regering gaat ingrijpen, antwoordde president Obama dat dit niet tot zijn prioriteiten behoort. De naam van de wetten die de cannabisregulering regelen, is veelzeggend: *tax and control* (handhaven en heffen). Ook in Neder-

land zal op de coffeeshops eindelijk volop belasting kunnen worden geheven. Officiële ramingen van het ministerie van Financiën houden het op 260 miljoen extra belastinginkomsten per jaar. Tegelijkertijd kan op de opsporing en vervolging van cannabishandelaren 160 miljoen worden bespaard. Door de legalisering gaat de groothandelsprijs omlaag. Er is dus ook ruimte voor forse accijnzen. Volgens economen zijn hier nog eens honderden miljoenen te verdienen. Al met al biedt de cannabisregulering kansen voor extra opbrengsten van 0,7 miljard.

Samenvattend: met aanpassingen in het veiligheidsbeleid kan gemakkelijk 1,5 miljard euro worden verdiend. Vierhonderd miljoen door de politie te laten meedoen in de algemene bezuinigingsronde. De burgers zullen er, anders dan bij veel andere bezuinigingen het geval is, niets van merken. Vervolgens zijn er vierhonderd miljoen te vinden bij hogere accijnzen op alcohol. Door een biertje een paar centen duurder te maken, wordt Nederland veiliger én helpen we de overheidsbegroting. En ten slotte: met de langverwachte regulering van de cannabissteelt valt 0,7 miljard te verdienen en wordt tegelijkertijd aan de georganiseerde misdaad een zware slag toegebracht. Oftewel, de overheid bezuinigt 1,5 miljard euro en Nederland wordt veiliger op de koop toe. Dijssebloem en Opstelten worden vast dikke vrienden. Graag gedaan. <<

Buitenlandse berichten

VAN CRIME CAPITAL TOT SAFE CITY

Maandag 26 november 2012 was een historische dag in New York. Toen kwam gedurende een hele dag bij de politie niet één melding binnen van een moord, schietincident of steekpartij. New York mag zich inmiddels een van de veiligste miljoenensteden in de Verenigde Staten noemen. Tussen 1990 en 2010 zijn de criminaliteitscijfers gedaald met ongeveer 75 procent.

Niet alleen in New York, ook in andere delen van de Verenigde Staten is – ondanks allerlei sombere voorspellingen – een misdaadgolf uitgebleven. Een simpele verklaring is er niet. New York beroept zich op het succes van onder meer *hotspot policing* en een zero-tolerancebeleid ten aanzien van overtredingen zoals zwartrijden in de metro.

Ook de aanpak van de drugshandel, met name crack, zou een gunstige uitwerking hebben gehad op de misdaadcijfers. Demografische ontwikkelingen, waaronder een toename van etnische diversiteit in steden, vormen een deel van de verklaring.

Er is nog een verklaring in omloop: het **verdwijnen van lood in benzine**. Volgens onderzoek dat in 2012 verscheen in het tijdschrift *Environmental International* zou de opkomst van loodvrije benzine hebben geleid tot een significante afname van geweldsdelicten. Onderzoeker Howard W. Mielke komt tot die conclusie op basis van onderzoeksgegevens uit zes Amerikaanse steden. Kinderen die in de jaren zestig en zeventig opgroeiden in steden vol uitlaatgas-

sen van auto's die rijden op loodhoudende benzine, maakten zich volgens Mielke twee decennia later relatief vaak schuldig aan geweldsdelicten. Blootstelling aan de brandstof zou leiden tot een lager IQ en een verstoorte emotieregulatie. Met het uitfasen van loodhoudende benzine in de jaren tachtig – en een verbod op het gebruik ervan in de jaren negentig – is deze criminogene factor verdwenen, zeggen aanhangers van de *gasoline lead theory*. En dat zou hebben bijgedragen aan de recente afname van geweldsdelicten.

Overtuigde *crime fighters* geloven eerder in de heilzame effecten van de **toememende punitiviteit**. In de afgelopen drie decennia zijn de straffen in de Verenigde Staten steeds strenger geworden, zoals blijkt uit bijvoorbeeld de uitdijende gevangenispopulatie. Maar eenduidig is die ontwikkeling niet. Zo signaleren onderzoekers van Princeton en de University of Minnesota in het tijdschrift *Punishment & Society* dat er tussen staten aanzienlijke verschillen in punitiviteit bestaan. Die verschillen zijn volgens de onderzoekers zelfs zichtbaar in de werkhouding van de ambtenaren die toezicht houden op de staatsgevangissen. De steun voor een aantal resocialisatieprogramma's is overigens wél universeel.

En dat laatste is maar goed ook. Het Washington State Institute for Public Policy berekende namelijk dat **behandelingen van drugsverslaving** tijdens detentie effectief bijdragen aan het tegengaan van criminaliteit. Ze zouden recidive met 4 tot 9 procent verminderen. Zouden ze dat in New York al weten? << Lynsey Dubbeld

Illustratie: Hans Sprangers